

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická

Bakalářská práce

Plzeň 2018

Eva Bečvářová

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická

Bakalářská práce

**Translation of a text from English to Czech from
the field of social sciences with a commentary
and glossary**

Eva Bečvářová

Plzeň 2018

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra anglického jazyka a literatury

Studijní program Filologie

Studijní obor Cizí jazyky pro komerční praxi

Kombinace angličtina – němčina

Bakalářská práce

**Translation of a text from English to Czech from
the field of social sciences with a commentary**

and glossary

Eva Bečvářová

Vedoucí práce:

PhDr. Eva Raisová

Katedra anglického jazyka a literatury

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2018

Prohlašuji, že jsem práci zpracoval(a) samostatně a použil(a) jen
uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2018

Table of content

1	INTRODUCTION	1
2	THEORETICAL PART.....	2
	2.1 A translation and its functions	2
	2.2 Translation procedures	3
	2.3 Functional styles and translation.....	4
3	PRACTICAL PART	6
	3.1 The translation of a source text.....	6
	3.2 Commentary	25
	3.2.1 Macro approach.....	25
	3.2.2 Micro approach.....	27
	3.2.3 Glossary	29
4	CONCLUSION.....	31
5	ENDNOTES.....	32
6	BIBLIOGRAPHY	33
7	ABSTRACT	35
8	RESUMÉ	36
9	APPENDICES	37

1 INTRODUCTION

The primary aim of this thesis is to translate an English text from social sciences into Czech with a commentary and glossary, where some examples and expressions are described and explained.

The author has decided to choose psychology as a social science because considers psychology to be one of the most interesting social sciences.

The translated text comes from a book by Steven Sloman and Philip Fernbach called "The knowledge illusion: Why we never think alone". The author has chosen a chapter three, which is called "How we think".

The thesis is divided into two main parts, the theoretical part and the practical part.

The theoretical part includes some of a translation theory, what is translation, translation procedures and functional styles.

The practical part deals with the translation of a source text, which is in English. It includes also a commentary which has two parts, macro approach and micro approach. It deals with the biggest problem occurred during the translation. A glossary includes with some words translated into Czech.

The final part of the thesis summarizes the whole thesis. The bibliography, abstract, resumé and appendix are included at the end.

2 THEORETICAL PART

2.1 A translation and its functions

Translation is a very important source of information and it is about communication via second language. Translation is sometimes understood rather in a simplified way as a text transfer from one language to another, from a source language to a target language in which case it's about substitution of one language's sign with a sign of another language.

The important thing about translation is that the main point of it is to express a content of an original language by a corresponding way in a target language. The translation expresses one of the possible transformation of a source text because each information can be expressed differently (even in one language) by different speakers. All these possibilities have something in common, something what makes the general meaning of a text – invariant information. Invariant information is the general content of information and it has to be included in all variations (in all language transformations). That means that the translator has to understand the general point and then he has to transfer it to another language.

The form has to correspond with content as well, that means that the translation has to preserve the original form. The translation must keep the esthetical form of the original.

The original text fulfils some functions because it was written with an intention, an aim to say something and to impress readers. The translation must preserve these functions, it has to be functional, but the language means of original and translated text don't have to correspond.

[1]

2.2 Translation procedures

The process of a translation uses different methods, ways and procedures. Current Russian, German and Czech linguists use seven main procedures from Canadian authors Vinay and Darbelnet. These seven basic procedures from the easiest to the most complicated include:
[2]

1. **transcription** (the transcription of more or less adapted usage of a target language)
2. **calque** – a literal translation (potflower: hrnková květina)
3. **substitution** – replacement of one language means by another, the equivalent one
4. **transposition** – necessary grammatical changes as a result of a different language system
5. **modulation** – a change of a viewpoint
6. **equivalence** (which is not very well chosen term for use of stylistic and structural means, which are different from the original: my sweet girl – děvenka)
7. **adaptation** – a substitution of a situation described in an original text with another adequate situation, for example when there is no equivalent for a saying, puns etc. in a target language)

The American theorist Gerard Vázquez-Ayora came to eight strategic procedures, which are appropriate for gaining of a good practise for translators. The procedures are: [2]

1) *transposition*

2) *modulation*

3) *equivalence*

4) *adaptation*

5) *amplification (an extension of a text)*

6) *explication (adding of a missing information)*

7) *omission*

8) *compensation*

2.3 Functional styles and translation

1. **Administrative style** – the style of questionnaires, regulations and the most common documents. It works on the assumption that students come across the problems connected with translation of this style in real life.
2. **Scientific style** – is the focus of professional translation work, typical for this style is the neutrality and major occurrence of terms, set phrases and specific syntax.

3. **Popular scientific style** – the focus is on the specificity of genres and on more detailed analysis of a translation procedure.
4. **Style of art** – has a diversity of means of expression in both lexical and syntactical field and the use of stylistic means is very broad.
5. **Journalistic style** – it is a style which is on the border between scientific style and style of art. It is connected with a scientific style due to logical structure and occurrence of terms and with style of art due to emotional words and metaphorical expressing. [3]

3 PRACTICAL PART

The practical part includes the translation of a source text, a commentary and a glossary. The commentary comprises two parts, macro approach and micro approach. The glossary deals with some words, which are crucial for a good understanding of a source text.

3.1 The translation of a source text

Třetí kapitola

Jak přemýšlíme

Jeden z nás, Steve, má psa jménem Cassie. Cassie a její pán mají mnoho společného. Jedna společná věc je náš vztah k jídlu. Když se blíží čas večeře, oba jsme bez sebe z křečí z hladu. Cassieiním řešením je stát u misky na jídlo, jakmile je čas na večeři. Není to špatný nápad. Přece jen je to místo, kde dostává jídlo skoro každý večer a když se jí dostane pozornosti, je nakrmena. Problém s jejím řešením je ten, že pokud v kuchyni nikdo není a nevidí jí, jak stojí u své misky, má smůlu, dokud si někdo nevzpomene, že je čas na to jí nakrmit.

Cassieinin pán je jen nepatrně chytřejší než jeho pes. Spíš aby chodil na místo, kde se nachází jídlo, chodí za jeho zdrojem. Když odhaduje čas, kdy se blíží večeře, potuluje se okolo své ženy, protože ona je zodpovědná za přípravu jídla pro rodinu. Aby jí dal pokoj, tak nakonec začne vařit večeři. Tohle řešení funguje, ať je někdo v kuchyni nebo ne. Funguje vždycky, když je jeho žena k mání. Nepopírám, že jeho řešení je perfektní. Nefunguje, když jeho žena není doma nebo když jí jeho závislé chování otravuje.

Cassie si ve své mysli vytvořila pevné pouto mezi jezením a místem, kde se nachází její miska, spojení, které řídí její chování. Ale její pán udělal něco mnohem více sofistikovaného: přišel na to, co je příčinou toho, že je jeho jídlo k dispozici (jeho manželka) a jeho strategie je se zaměřit na tuto příčinu. Jeho pes se zaměřuje na ... (miska, kam se dává jídlo) a důsledkem toho má někdy hlad. Zaměření se na příčinu spíše než na následek je velmi efektivní strategie pro řešení řady problémů. Pokud trpíte příznaky nemoci, je lepší léčit nemoc (příčinu) než příznaky (následky). A pokud nechcete, aby celá komunita měla hlad, můžete učinit větší rozdíl tím, že vytvoříte podmínky, které lidem dovolí se najíst, spíše než jenom tím, že jim dáte jídlo.

Možná jsme na Cassie příliš tvrdí. Historicky vzato, psychologie strávila desetiletí následováním vůdce ruské psychologie Ivana Pavlova, jehož slavné experimenty v pozdním 19. století byly vyloženy jako ukázka, že zvířata se mohou naučit si spojit jakékoliv náhodné podněty, jako zvonění zvonku a jídlo. Pavlov zjistil, že psi slintají předtím, než se jídlo dostane do jejich tlamy (stejně jako my). Tudíž poměřil, jestli očekávají potravu tím, že změřil produkci jejich slinných žláz (přibližně, jak moc psi slintali). Krmil psy pravidelně po tom, co zazvonil na zvonek. Později, zjistil, že psi slintají pouze po zazvonění zvonku, aniž by vyžadovali jídlo. Tvrdil, že psi si vypěstovali spojení mezi zvukem a jídlem, takže zvuk vyvolal stejnou reakci jako jídlo. Zvonek měl být náhodným podnětem – bývalo by to mohlo být něco jiného, pokud by psi byly schopni to vnímat. Potrava nebyla tak náhodná. Pavlov jí zvolil, protože je to něco, co psi chtějí. Ale usoudil, že v paměti psů nebyla žádná předchozí asociace se zvonky. Tato spojitost byla náhodná. Vědci mu věřili: vyhrál Nobelovu cenu za jeho práci v roce 1904 a Pavlovovy teorie asociace posloužily jako základ tradici behaviorismu, která vládla psychologii celou první polovinu 20. století. V 50. letech psycholog jménem John Garcia začal hledat problémy v tvrzení, že se jakoukoliv

nahodilou asociaci lze naučit. V jedné z Garciových studií byly krysy vystaveny dvojím podnětům. Krysy buď nejdříve viděly hlučné blikající světlo, nebo cítily neobvyklou sladkou chuť ve vodě. Potom se jim dal buď elektrický šok, nebo jim byla vyvolána bolest břicha (díky sloučenině, která se jim přidala do vody). Krysy se snadno naučily si spojit hlučné blikající světlo s elektrickým šokem a oslazená voda s blížící se bolestí břicha. Avšak nenaučily se ostatní asociace mezi hlučným blikajícím světlem a bolestí břicha nebo mezi oslazenou vodou a elektrickým šokem.

Druhy mechanismu, které způsobují blikající světla, jsou ty samé, jako mechanismy, co způsobují elektrošoky. S tím spojené pití vody s přísadou, i když jenom se sladidlem, je možná příčina bolesti břicha. Obě tato spojení dávají smysl. Opačná spojení smysl nedávají. Je těžké sledovat, jak oslazená voda může způsobit elektrický šok nebo jak blikající světlo může zapříčinit bolest žaludku. Krysy byly schopné se naučit asociace, které dávaly příčinný smysl, ale nepodařilo se jim to s těmi nahodilými. Garciova studie prohlašuje, že krysy mají příčinně sklony k tomu naučit se smysluplné souvislosti, ne ty náhodné. Dokonce i ony se zabývají typem jednoduchého příčinného uvažování umožňující jim přijít na to, jaké jsou pravděpodobné příčiny jejich bolesti.

Jestliže krysy přemýšlejí příčinně a nespolehají se na jednoduché asociace, platí nejspíš to samé i u psů. Pavlovovské asociace nevznikají mezi náhodnou dvojicí podnětů, stanou se pouze tehdy, když je pravděpodobné, že bude dávat smysl. Takže se omlouváme za to, že jsme pohanili Cassieini kognitivní schopnosti. Máme úctu ke psům a k jejich schopnosti přemýšlet příčinně. Ještě větší úctu máme k lidskému příčinnému poznávání.

Lidské uvažování je příčinné

Lidé jsou mistři v příčinném přemýšlení. Dokážeme předpovědět, co se stane, když budeme třít zápalku o drsný povrch, když vyjdeme ven do deště bez deštníku nebo když řekneme něco nevhodného našemu citlivému kolegovi. Všechno z toho vyžaduje příčinné uvažování. V každé z těchto situací si představujeme svět v nějakém stavu a pak si představíme chod mechanismu, který tento stav změní. V prvním případě si představíme sirku a drsný povrch a pak si představíme mechanismus tření zápalky o drsný povrch. Víme dostatek o mechanismu na to, abychom věděli, že vzniknou jiskry a že tyto jiskry způsobí, že hořlavá látka na sirce začne hořet. V druhém případě si představíme, že jsme vevnitř v suchu a venku prší. Poté si vybavíme mechanismus, který spočívá v mnoha kapičkách vody, které na nás padají. Známe mechanismus natolik, abychom věděli, že naše oblečení a vlasy vstřebají některé kapky a že ty ostatní spočinou na naší kůži. Stručně řečeno, budeme mokří. Předpovídat pomocí příčinných znalostí – znalosti o tom, jak fungují mechanismy – se zdá být dost jednoduché, ale vyžaduje to obeznámenost se spoustou mechanismů: třít sirku o hrubý povrch, mít na sobě spoustu kapek vody, přikrýt se silnou dekou, když je nám zima, křičet na malé dítě, zmáčknout vypínač na elektrospotřebiči, trefit se do okna baseballovým míčkem, zalít květinu, šlápnout na plyn – a takto můžeme pokračovat. Známe dobře hodně ohromný počet mechanismů, které způsobí následky. A nejen to, rozumíme tomu, jak fungují. Víme, že jiskry nevzniknou, pokud zápalka nebo hrubý povrch jsou navlhle, nebo když na sirku málo zatlačíme nebo naopak příliš. Víme, že nebudeme mokří, když si vezmeme oblečení do deště nebo jestliže je déšť natolik drobný, že se voda vypaří, jakmile na nás dopadne. Každému mechanismu, se kterým jsme obeznámeni, rozumíme, jak funguje, víme, co platí pro mechanismus, aby měl ten následek, který očekáváme (dítě bude brečet, když si uvědomuje, že křičení na něj zní našťvaně a ne

hravě) a co je pro něj chybné a nemá žádný následek (dítě nebude brečet, když se na něj křičí z takové dálky, že vás neslyší).

Existují další typy uvažování, které většině lidí nepříjde tak přirozené. Je obtížné přemýšlet nad třetí odmocninou z 8 743; je těžké hloubat nad kvantovou mechanikou; není snadné předpovědět, jaká je šance výhry, když si vsadíte v Reno v Nevadě. Je ještě komplikovanější uvažovat nad tím, jestli je Reno na východ nebo západ od Los Angeles (vyhledejte si to; odpověď vás možná překvapí). Nejsme dobří ve všem. V čem opravdu vynikáme, je přemýšlení o tom, jak funguje svět. Jsme nadaní na to přemýšlet příčinně, a jak se ukázalo, křisy také. Co by mohlo být užitečnější než to, že jste zvíře, které se vyvinulo, aby fungovalo ve světě?

V poslední kapitole jsme se dozvěděli, že účel myšlení je vybrat nejefektivnější jednání vzhledem k dané situaci. To vyžaduje rozeznání hlubokých znaků, které jsou stálé po celou dobu trvání situace. Co lidi odlišuje, je naše schopnost přijít na to, co jsou tyto hluboké neměnné vlastnosti. Identifikovat klíčové znaky, které naznačují, že někdo utrpěl otřes mozku nebo má nakažlivou nemoc, nebo že je čas nafouknout pneumatiky.

Všechny tyto příklady, o kterých jsme zatím mluvili, jsou docela jednoduché. Netvrdíme, že lidé nejsou dobří v předpovědích o tom, jak dopadne válka, jaký bude vliv nového zdravotního plánu na organizace nebo dokonce o tom, jak funguje záchod. Asi nám jde lépe uvažovat příčinně než jakkoliv jinak, ale iluze vysvětlující hloubku/intenzitu ukazuje, že jsme pořád omezeni jako jednotlivci v tom, kolik toho jsme schopni dělat.

Příčinné uvažování je pokus použít naše znalosti příčinného mechanismu na to, abychom porozuměli změně. Pomáhá nám to odhadnout, co se stane v budoucnu pomocí přemýšlení o tom, jak mechanismy přemění příčinu na následek. Zde jsou důkazy, že lidé přirozeně přemýšlí příčinně. Vezmeme-li v potaz následující příhodu:

Někdo náhodou zaslechl, jak lobbyista říká senátorovi: „Když podpoříte můj návrh, nebudete muset rok vydělávat peníze.“ Během následujících měsíců, když se Senát snažil prosadit návrh, senátor ho zarytě podporoval. Kolik času si myslíte, že senátor strávil ten rok tím, že vydělával peníze?

Není to těžká otázka; senátor zřejmě spíš popíjel drahou skotskou a kouřil doutníky na lobbyistovy náklady, než aby vydělával peníze. Důvod, proč je tahle otázka tak jednoduchá, je ten, že lidé jsou stroje, které vyvozují závěry. Vyvozujeme spoustu věcí, které nám nikdo neřekl a které hned nezaznamenáme. Příklad s lobbyistou je jednoduchý případ logického schématu, který se nazývá *modus ponens*. Čistě teoreticky, získává tuto podobu:

Jestliže A, poté B.

A.

Proto B.

Kdo by se o tom dohadoval? Pokud A vyjadřuje B, tak jakmile máte A, máte také B. Skoro to zní, jako kdybychom říkali to samé dvakrát. Ale ve skutečnosti vůbec není jasné, jestli je to pravda. Možná senátor podpořil návrh, ale odmítl finance od lobbyisty. Třeba lobbyista lhal. Následkům se dá zabránit. Logické schéma jako *modus ponens* se čistě teoreticky zdá být přirozené, ale jakmile jim dáme význam, mohou se zdát méně přirozené, protože do hry přirozeně vstupuje příčinné uvažování.

Spousta logických schémat vůbec nevypadá přirozeně a některé argumenty, které nejsou logické, se tváří jako že jsou. Zde je příklad:

Pokud je moje spodní prádlo modré, pak moje ponožky jsou zaručeně zelené.

Moje ponožky jsou ve skutečnosti zelené.

Tudíž moje spodní prádlo je modré.

Je toto opodstatněná dedukce? Většina lidí si myslí, že ano, ale z pohledu nejzákladnější učebnicové logiky (známé jako výroková logika), odpověď zní: v žádném případě. Toto je logická mylná představa, nazývaná následné utvrzení.

Teď vezměme v potaz argument, který není jenom o tom, která fakta jsou pravdivá, ale o příčinách a následcích.

Když spadnu do kanálu, budu se pak muset vysprchovat.

Vysprchoval jsem se.

Tudíž jsem spadl do kanálu.

Většina lidí se v tomto případě nenechá oklamat. To, že jsem se osprchoval, neznamena, že jsem spadl do kanálu, protože existuje spousta dalších důvodů pro to, abych se osprchoval. V tomto případě je první tvrzení příčinné: spadnutí do kanálu je příčina toho, že jsem se musel osprchovat. Když uvažujeme příčinně, jsme si mnohem více vědomi všech faktorů, které nám umožňují si udělat správný úsudek. A abychom tak učinili, je zapotřebí poměrně silný mentální aparát. Musíme pochopit, že spadnutí do kanálu může být příčina osprchování a ne naopak. Musíme pamatovat na to, že je tady možnost, že jsem se osprchoval z nějakého jiného důvodu. Je nutné, abychom vyhodnotili

věrohodnost těchto důvodů. A musíme převést do otázky tato nahlédnutí do odpovědi. Děláme to v řádkách sekund. Jsme přirození talenti, když jde o příčinné uvažování.

Lidé nejsou logické stroje stejným způsobem jako počítače. Možná pořad vyvozujeme, ale tyto dedukce nejsou založené na učebnicové logice; jsou založeny na logice kauzality.

Stejně jako lidé nepřemýšlejí pouze tak, že si spojují souvislosti (jak si Pavlov myslel), tak neuvažují pomocí logické dedukce. Přemýšlíme pomocí kauzální analýzy. Lidé vyvozují závěry uvažováním o tom, jak funguje svět. Myslíme na to, jak příčina způsobuje následek, které věci znemožňují nebo zabraňují následkům, a které faktory se musí uplatňovat pro příčiny, aby měly svůj účinek. Spíše než přemýšlet z hlediska výrokové logiky, což je logika, která nám řekne, jestli je tvrzení pravdivé nebo ne, lidi přemýšlejí z hlediska *příčinné* logiky, což je logika příčiny, která zahrnuje vědomosti o tom, jak se události doopravdy dějí, abychom došli k závěru.

Schopnost přemýšlet příčinně nám umožňuje řešit spoustu skutečných problémů. Postavit most přes propast nebo vodní plochu je výsledek příčinného uvažování. Projektanti mostu musí posoudit podpěrné mechanismy, které jsou schopné unést těžkou zátěž jako auta a nákladní auta, aby mohli postavit bezpečný most. Připevnění kola k vozidlu aby se mohlo dát do pohybu tím, že se bude otáčet, vyžaduje jiný typ příčinného uvažování. Dovednost představit si most nebo kolo je nezbytná pro skutečné zkonstruování mostů a kol, která na oplátku umožňuje lidstvu rozšiřovat svá území, utéct před dravci a všeobecně vyhrát v evolučním soupeření o vzácné zdroje.

Naše schopnost promítnout si myšlenky do blízké budoucnosti je také druh příčinného uvažování. Zahrnuje přemýšlení o mechanismech, které ovlivňují stav světa dlouhodobě. U takového dlouhodobého plánování je nezbytné, aby nás motivovalo tak, abychom strávili léta našeho života učením. Učení je mechanismus, kterým rozvíjíme dovednosti, jejichž význam se může ukázat až o mnoho let později. Trvá to roky se naučit vyrobit kajak. Nikdo v komunitě, která používá kajaky, by neinvestoval svůj čas, pokud by nepochopil, že toto umění vyžaduje se i v budoucnu, aby poté, co současná generace stavitelů kajaků vyrobila poslední pádlo, mohla komunita pokračovat tradičním způsobem v rybaření a cestování. To, že strávíme nějaký čas tím, že se naučíme užitečný postup nebo umění, dává smysl pouze tehdy, pokud vidíme dostatečně daleko do budoucnosti díky příčinným mechanismům, které řídí sociální změny, jako například smrt.

Vynikáme v příčinné analýze nejenom, když se zabýváme hmotnými věcmi a sociálními změnami, ale také když čelíme problémům z psychologické oblasti. Představte si, že někdo – řekněme váš partner – s vámi odmítá mluvit. Nyní máte problém, který byste měli vyřešit. Musíte se věnovat příčinnému uvažování, abyste identifikovali problém a přišli na to, co s ním uděláte.

Na to, abyste identifikovali problém, potřebujete příčinně uvažovat o lidských reakcích a emocích. Co by mohlo způsobit to, že by na vás reagovali negativně? Urazili jste tohoto člověka? Připomněli jste jemu nebo jí nějaké minulé prohřešky? Dotkli jste se jejich morální citlivosti? Stejně jako hmotné věci, toto vyžaduje sofistikovanou příčinnou analýzu. Vyžaduje to porozumění lidské mysli a podnětu a jak toto vede k jednání. Abyste poznali, co někoho dokáže naštvat, musíte něco vědět o přesvědčení této osoby. Například, co tento člověk ví o vaší minulosti? Kterých morálních hodnot si on nebo ona váží? Také musíte znát jejich

touhy. Na co je tento jedinec citlivý? Co chce on nebo ona dosáhnout tím, že s vámi nemluví? Jinými slovy, vaše práce je poznat úmysly, které pohánějí počínání této osoby a rozpoznat následky, ve které on nebo ona doufá. To je typ příčinné analýzy, kterou se zabýváme při každém společenském setkání, a je to ten typ, ve kterém jsou lidé mimořádně dobří.

Přijít na to, co by mohlo vyřešit problém, vyžaduje také příčinné přemýšlení: jaké by byly možné následky různého počínání? Pokud se pokusíte tohoto člověk utěšit, může se cítit lépe, ale může tomu porozumět jako připuštění viny, čímž by tento člověk měl navrch. Pokud se začnete hádat, možná nebudete mít navrch, ale můžete ukončit vztah nebo se aspoň na chvíli stane neobhajitelným. Předpovídání následků našich činů na ostatních lidech je někdy těžké, ale stejně tak to děláme pořád a většinou úspěšně. Zdvořilé požádání obvykle vyvolá spokojené vyhovění a udělat si srandu z něčeho většinou vyvolá shovívavý chabý úsměv (z našich zkušeností). Lidem jde příčinné uvažování velmi dobře a ne jenom co se týče hmotných věcí, ale také ohledně lidského chování.

Uvažování do budoucnosti a do minulosti

Příčinné uvažování je základ lidského poznávání; je to z velké části to, co dělá lidská mysl. Přesto ne všechny jeho stránky jsou stejně jednoduché. Přemýšlíme jak dopředu, tak dozadu. Uvažování do budoucna je přemýšlení o tom, jak příčiny vyvolávají následky. Uplatňujeme ho při předpovídání budoucnosti, jak události dnešního dne zapříčiní události zítřka. Využíváme ho také na to, abychom přišli na to, jak věci fungují: jak například stisknutí řady tlačítek konečně nastaví budík na našich nových hodinách. Výše uvedený příklad logického schématu *modus ponens* využívá uvažování do budoucna. Poprosili

jsme vás, abyste přemýšleli dopředu v případě senátorova počínání, jestli senátor musí trávit čas sháněním financí.

Přemýšlení do minulosti je uvažování od následků po příčiny. Doktoři ho využívají při diagnostikování příčin příznaků a mechanici ho využívají, aby určili, co je s vaším autem. Příčinné uvažování do minulosti obecně zahrnuje vysvětlení, přijít na to, jak došlo k tomu, co se odehrálo. Pro nás je jednodušší uvažovat do budoucna – od příčiny po následek – než příznačně od následku po příčinu. Například pro lékaře je snazší odhadnout, že někdo s peptickým vředem bude mít bolesti břicha, než dojít k závěru, že někdo s bolestmi břicha má peptický vřed. Přemýšlení dopředu také zabírá více času než přemýšlení vzad. Uvažování do budoucna od následku po příčinu může být těžké, ale je to zároveň to, co člověka činí výjimečným; není zřejmé, jestli nějaký další organismus má schopnost nebo zájem řešit příčiny toho, co se stalo.

K přemýšlení dopředu často spouštíme drobné mentální simulace. Když vás požádám, abyste odhadli, jak dlouho vám bude trvat udělat omeletu, představíte si procházení různými potřebnými kroky. Pak odhadnete, jak dlouho vám bude každý z nich trvat a dáte si je všechny dohromady. U předpovídání následků začátku války s Ruskem si možná představíte mezikontinentální balistické střely, které létají vzduchem, radar, který je zachytí a jako odpověď vyslané další střely. Příznačné úsudky od následku po příčinu nejsou tak lehké. Pokud se vede válka s Ruskem a chceme vědět, co ji způsobilo, potřebujeme další prostředky, abychom vybrali možné příčiny a poté zhodnotit schopnost každé příčiny předpovědět, co se doopravdy stalo.

Paradoxně skutečnost, že nám jde lépe prognostické myšlení než diagnostické, vede k jisté chybě, kterou děláme u prognostického

uvažování, ale neděláme jí, když přemýšlíme diagnosticky. Předstírejte, že jste zaměstnanec oddělení psychiatrie a čelíte následujícímu případu:

Paní Y je 32letá žena, které byla diagnostikována deprese. Prosím naznačte, jaká je pravděpodobnost, že trpí letargií.

Jinými slovy, pokud nevíte nic jiného než to, že je někdo 32letá žena a že je deprimovaná, jaká je pravděpodobnost, že letargická? Jestliže neznáte příslušné statistické údaje (a většina lidí je nezná), je odpověď složitá. Jisté okolnosti však víte. Například víte, že pravděpodobnost toho, že je letargická, by měla být aspoň o trochu nižší, pokud neexistuje žádný jiný důvod, aby letargická byla. Takže pokud se vás zeptáme:

Paní Y je 32letá žena, které byla diagnostikována deprese. **Kompletní diagnostické vyšetření ukázalo, že netrpí žádnou chorobou, která by způsobovala letargii.** Prosím naznačte, jaká je pravděpodobnost, že trpí letargií.

Měli byste podat nižší číslo, možná ne o tolik nižší, ale je tu přinejmenším o trochu menší důvod si myslet, že by mohla trpět letargií.

To ale není to, co lidé udělají. Co lidé udělají, je to, že ignorují větu, která je u druhé otázky tučně vyznačena. Položili jsme tyto otázky skupinám odborníků na duševní zdraví, kteří navštěvují workshop sponzorovaný Harvardovou univerzitou. Když jsme různé skupiny požádali, aby odpověděli na jednotlivé otázky, jejich odpovědi na obě otázky byly úplně stejné. Důvod, proč ignorovali tučně vyznačený text, je ten, že lidé se nezatěžují jinými příčinami, když přemýšlí nad pravděpodobností následku daného příčinou. Představí si mladou deprimovanou ženu a zkoumají její duševní obraz, aby viděli, jestli je letargická. Při indikaci toho, jestli je dehydrovaná, unavená nebo

letargická z nějakého jiného důvodu, nehraje tento duševní obraz žádnou roli.

Překvapivě diagnostické uvažování tímto omezením netrpí. Požádali jsme různé skupiny na stejném workshopu následovně:

Paní Y je 32letá žena, která trpí letargií. Prosim naznačte, jaká je pravděpodobnost, že jí byla diagnostikována deprese.

V tomto případě jsme otázku prohodili. Místo toho, abychom se ptali na pravděpodobnost následku daného příčinou, ptali jsme se na pravděpodobnost příčiny dané následkem. Tentokrát jsme porovnali posouzení, která lidé řekli jako odpověď na:

Paní Y je 32letá žena, která trpí letargií. **Prosim naznačte, jaká je pravděpodobnost, že jí byla diagnostikována deprese vzhledem k tomu, že kompletní diagnostické vyšetření ukázalo, že netrpí žádnou chorobou, která by způsobovala letargii.**

Tučně psaný text značí, že paní Y netrpí žádnou jinou příčinou letargie. V tomto případě by absence jiné příčiny měla zvýšit posudky lidí. Pokud se vás zeptám, jaká je pravděpodobnost, že A je pravdivé, když A je příčina B a vy víte, že se stalo B, pak jakmile víte, že nic jiného B nezapříčinilo, A musí být velmi pravděpodobné. Totiž pokud máte za to, že každá událost má příčinu (a většina lidí má), pak A je zaručeně pravdivé, jakožto jediná dostupná příčina A.

A to je přesně to, co nám řekli odborníci na duševní zdraví. V případě nepřítomnosti jiné příčiny, s větší pravděpodobností usoudí, že paní Y má depresi. Když naši respondenti přemýšleli diagnosticky, od následku k příčině, neopomenuli jiné příčiny.

Lidé jiné příčiny ignorují, když uvažují od příčiny k následku, protože jejich mentální simulace na ně nemá prostor a protože nejsme schopni produkovat mentální simulace zpátky v čase od následku k příčině.

I přesto, že nám diagnostické přemýšlení moc nejde, naše schopnost tak činit, je asi to, co z nás dělá lidské bytosti. Neexistuje skoro žádný důkaz, že nějaké jiné zvíře to dokáže. Zvířata jsou schopna reagovat na jejich prostředí velmi důmyslnými způsoby a předtím jsme viděli, že krysy jsou velmi citlivé k příčinným úvahám, ale u žádných zvířat se neprojevovalo diagnostické uvažování od následku k příčině.

Nejpřesvědčivější důkaz o tom, že jsme se mýlili, že zvířata přemýšlí diagnosticky, nepocházejí ze studií testující zvířata, u kterých byste to předpokládali, šimpanzi nebo bonobové (kteří jsou k lidem geneticky ještě blíže než šimpanzové), nebo delfíni (kteří jsou velmi známí tím, že jejich inteligence dosahuje daleko za hranice té lidské a kteří trpělivě čekají na svůj moment ovládnout Zemi). Ne, toto zvíře, jejichž schopnosti uvažování ohromily vědce nejvíce, je vrána.

V jedné studii dali šesti novokaledonským vránám průhlednou trubičku s chutným kouskem masa uvnitř. Vychytralí výzkumníci udělali do trubičky díru, aby se z ní maso nedalo dostat jinak než použitím nějaké pomůcky nebo vytáhnutím masa zatímco se vyhnuli díře. Tři ze šesti vran nejenom vyřešily, jak dostat jídlo z původní trubičky, ale také diagnostikovaly příčinnou strukturu problému. Uměly dostat jídlo z ostatních trubiček, které měly díry v jiných místech. Tento fakt je vcelku pozoruhodný, vzhledem k tomu, čeho jsou nelidská stvoření v laboratoři schopná (a čeho nejsou); dokonce ani šimpanzi nejsou schopni toto udělat. Ale je to stále nepodstatné v porovnání s vytříbenými a abstraktními možnostmi lidského uvažování. Žádná vrána nikdy nediaagnostikovala chromozomovou abnormálnost u nemocného dítěte

(nebo vlastně u nemocné vrány). Takže domněnka, že pouze lidé jsou schopni uvažovat skutečně diagnosticky – příčinné uvažování od následku k příčině – může být stále obhájena. Vrány jsou ale i přesto vysoce působivá zvířata.

Vypravování

Příčinná analýza se vyskytuje v mnoha formách. Vyřešení toho, jak funguje nový kávovar, vyžaduje příčinnou analýzu, stejně tak jak spravit svetr, ve kterém je díra nebo jak se starat o svoje artritické koleno. Jakožto společnost si různými způsoby vyměňujeme informace o příčinné analýze. Když prodáváme nový přístroj, který vyžaduje smontování, přidáme k němu potřebné informace, na YouTube sdílíme videa o tom, jak spravit myčku a čteme knížky od odborníků, jak se chovat k nemocným lidem, jak zapůsobit na lidi, a jak úspěšně podnikat.

Možná jeden z nejběžnějších způsobů, jakým si lidé vzájemně předávají informace, je vypravování. Vezměte v potaz tento starý židovský příběh o obchodníkovi, který přišel do svého obchodu, kde objevil sprejem nastříkaný sprostý nápis přes celou výlohu. Umyl okno, ale další den se stalo to samé. Tak si připravil plán: třetí den počkal, dokud se ti místní chuligáni neobjeví a udělá to znova a poté jim zaplatil 10 dolarů jako poděkování za jeho úsilí. Další den jim poděkoval znova, ale tentokrát jim zaplatil jenom 5 dolarů. Stále jim platil za to, že čmárá na jeho majetek, ale snižoval částku, takže brzy jim dával jenom 1 dolar. Pak přestali chodit. Proč by se obtěžovali to všechno dělat za tak málo peněz?

Tento apokryfní příběh je opravdu příčinná lekce. Je o tom, co je příčinou lidského počínání a jak můžete změnit motivací lidí, aby si mysleli, že dělají něco z jiného důvodu, než původně chtěli.

Příběhy o lidské motivaci jsou běžné, ale nesou v sobě i další odhalení o tom, jak funguje svět a jak bychom se měli chovat. Jeden příběh z Bible projednává základní příčinu všeho, jak byl svět stvořen. Mnoho biblických příběhů nám vypráví o následcích našich činů, a tudíž proč jsou jisté činy správné a jiné špatné. Příběh o Adamovi a Evě nás učí dělat to, co nám Bůh přikazuje a ten o Kainovi a Ábelovi zas to, že bychom měli milovat své bližní. Pohádky a legendy často mají tendenci nás učit, čemu bychom se měli vyhnout, co je nebezpečné a jak se rozhodnout, komu věřit. Příběhy o hrdinských činech nám vyprávějí o překvapivém rozsahu našeho vlastního potenciálu.

Vypravování je přirozený způsob vytváření příčinného smyslu sledu událostí. Proto se příběhy vyskytují všude. V jedné z klasických ukázek sociální psychologie ze 40. let Fritz Heider a Marianne Simmelová promítli lidem jednoduchý kreslený film, v hlavní roli s kruhem a dvěma trojúhelníky, které se pohybovaly po obrazovce. To bylo vše: žádný zvuk ani text. Někdy se geometrické obrazce dostaly blízko k sobě; někdy to vypadalo, jako když se navzájem honí; někdy zas, že spolu bojují. Lidé nevyhnutelně vidí příběhy všude.

Dobrý příběh je však ještě o něčem víc, než o popisu toho, co se skutečně stalo. Vypráví nám o tom, jak svět funguje víc zešíroka, způsoby, které se týkají věcí, které se ve skutečnosti nestaly nebo se ještě nepříhodily. Když si Shakespearova Lady Macbethová nemůže přestat umývat ruce po tom, co zabila krále Duncana a pláče: „Pryč, skvrno prokletá! Pryč povídám! – Jedna, dvě, tak, teď je čas to vykonat! – Peklo je šeré!“ [4], dozvídáme se nejenom o výčitkách svědomí jedné

fiktivní postavy, ale také o emočních následcích vraždy. Zjišťujeme příčinné pravidlo: někoho zabít způsobuje u člověka to, že trpí vinou, která nemizí.

Dobry příběh má ponaučení, které se nevztahuje jenom na tento svět, ale také na ostatní světy, ve kterých se můžeme nacházet. Důvod, proč si převypravujeme, jak Abrahám obětoval svého syna Izáka na Chrátové hoře, není jenom rozšíření našich poznatků o Abrahámovi a jeho rodině; je určitě také ten, abychom si vzali ponaučení o loajalitě k Bohu v jakékoliv situaci, ve které se nacházíme.

V tomto smyslu vypravování vyžaduje, abychom dělali něco, co je daleko za hranicemi schopností kterýchkoliv jiných stvoření kromě lidí. Vyžaduje to, abychom použili porozumění příčinnému mechanismu našeho světa na to, abychom vytvořili jiné světy, o kterých bychom mohli přemýšlet. Vypravování nám pomáhá si představit, jaký by byl svět, pokud by bylo něco odlišně. Nejlépe vidět je to v literatuře science fiction: autoři pomáhají lidem si představit jiné světy s životem na jiných planetách, pilulky, které vám zajistí štěstí nebo roboty, kteří převezmou vládu nad světem. Ale spousta dalších příběhů se také týká jiných světů, obzvláště ty, které si vyprávíme sami pro sebe. Představíte si například, že jste rocková hvězda. Jaké by byly následky? Abyste to zjistili, nahlédněte do svých znalostí toho, jak funguje svět, a vyberte následky, které by byly způsobené tím, že byste byli rocková hvězda. Jeden z nich by byl, že byste se ubytovávali v luxusnějších hotelích, jezdili byste si v limuzínách a strávili byste spoustu času dáváním autogramů. Neostýchejte se přemýšlet i o dalších následcích. Přemýšlení o jiných možných světech je důležitá část toho, že jsme lidé. Říká se tomu hypotetické myšlení, a jak můžete vidět, závisí na naší schopnosti uvažovat příčinně.

Proč to děláme? Proč tak přirozeně vyprávíme příběhy, které vyžadují uvažování o hypotetických světech? Možná hlavní motivace je ta, že nám umožňuje zvážit jiné průběhy jednání. Je pro nás velmi příjemné přemýšlet o tom, jaký by svět byl, kdybychom udělali něco jinak – změnili účes, koupili si novou sekačku nebo prodali svůj dům a koupili si jachtu. A protože jsme schopni uvažovat o těchto hypotetických jednáních, příležitostně je i uskutečňujeme. Někdo, kdo si nedokáže představit nový účes, nepůjde a nenechá si ho udělat (alespoň ne úmyslně). A někdo, kdo si nedokáže představit právní návrh nebo nový druh vysavače o něj také nebude usilovat. Schopnost myslet hypoteticky umožňuje vzít v potaz jak nezvyklé, tak obyčejné počínání.

Některé z největších lidských objevů se uskutečnily díky experimentům hypotetického myšlení. Je dobře známo, že Galileo pouštěl závaží ze Šikmé věže v Pise, aby dokázal, že různé hmotnosti padají stejnou rychlostí. Historici se přou o to, jestli se tato událost vůbec stala, ale co my víme jistě je, že Galileo dlouho před domnělým experimentem věděl, jak dopadne, a to na základě experimentu, který ho napadl v jeho hlavě. Jak popisuje ve své knize z 16. století „On Motion“, představoval si padat dva objekty rozdílné váhy, které jsou spojeny provázkem. Za použití jeho znalostí fyzikálních zákonů, které vedly jeho myšlení, byl přesně schopný vyvodit, že objekty budou padat stejnou rychlostí neohledně na jejich váhu.

Naše soukromé představy obvykle nejsou tak bystré jako ty Galileovy, ale každý z nás pravidelně provádí určitou verzi tohoto myšlení. Spoustu rozhodnutí činíme tak, že si provádíme malé mentální simulace, abychom přišli na pravděpodobné výsledky různých postupů činů, založených na našem porozumění zákona příčiny, které řídí situaci. Když je hustá doprava, představíme si jiné trasy a zvolíme tu, kde bude nejmenší provoz a aby trvala co nejkratší dobu. Když si vybíráme, co chceme k obědu, někteří z nás si vybaví chuť jednotlivé položky a

uvažujeme nad tím, jestli ta chuť je něco, co chceme právě v tu danou chvíli. Tyto mentální simulace jsou mikropříběhy, které si vyprávíme pro sebe a pro ostatní. Jejich účel je rozpoznat a zvážit příčinnou cestu, která je jiná než ta, na které se právě nacházíme.

Psychologové přišli s teorií, že příběhy vytváří naší identity, individuální a identitu skupiny, které jsme součástí. Vykládáme si příběhy o minulosti – nostalgicky vzpomínáme a idealizujeme. Vykládáme příběhy o budoucnosti – předpovídáme a fantazírujeme. A vyprávíme příběhy o přítomnosti – vytváříme to, kdo jsme a sníme s otevřenýma očima. Všechno z toho je o rozeznání příčiny a předvídání následků. Kde jsme se tu vzali? Kam směřujeme? Co bych měl teď udělat?

Příběhy se používají na přenášení příčinných informací a lekcí mezi lidmi, stejně jako na šíření zkušeností, uspořádat společnou paměť komunity, doložit a oznámit stanovisko. Když komunita souhlasí věřit konkrétnímu příběhu, také přijímá stanovisko zahrnuté v příběhu. Američané, co vyprávějí příběh o Synech svobody, kteří vyhodili přes palubu bedny britského čaje v bostonském přístavu v roce 1773, vyprávějí příběh pyšného vzdoru proti nátlaku. Když tento příběh vyprávěli britští obchodníci, jejichž čaj byl znehodnocen, popisovali bandu chuligánů, kterým bylo potřeba dát lekci. Tudíž historiky obecně patří do komunity, ne jednotlivci, a jsou úzce spjaty s přesvědčením komunity.

Příběhy mohou být společný subjekt, ale jejich vypravování vyžaduje, že jednotlivci ovládají kognitivní systém, který závisí na úkolu. Viděli jsme, že schopnost kognitivního systému představovat a uvažovat o příčinném systému je omezená, že jako jednotlivci se nemůžeme zabývat se skutečnou složitostí světa. To je určitě také proč historiky mají tendenci zjednodušovat a někdy dokonce bagatelizovat události. Většina lidí ví o Jindřichu VIII. jen o trochu více než to, že jeho nároky byly velké, a proto měl šest manželek a že většina jeho manželek nepřežila. Prostě

si nepamatujeme a nešíříme příběhy, jejichž složitost se přibližuje složitosti reálného života.

Nicméně příběhy jsou o příčinných souvislostech na světě, jakkoliv je zjednodušujeme. Takže jednotlivci potřebují kognitivní systém, který porozumí příčinné souvislosti, která je vlastní jakémukoliv příběhu, o kterém vyprávějí. Potřebujeme kognitivní systém, který rozumí tomu, čeho chtějí zastánci a odpůrci dosáhnout, jaké překážky zabraňují dosažení těchto cílů a jak jsou tyto překážky zdolány (nebo také v některých případech nejsou). Toto jsou všechno příčinné pojmy zahrnující činitele, které se snaží zapříčinit to, aby svět existoval určitým způsobem. Není náhoda, že vypravování, nejpřirozenější forma lidské rozpravy, závisí na stejném zdroji – příčinných vědomostech – které umožňují přemýšlení vyvolat efektivnější jednání.

3.2 Commentary

The major aim of the commentary is to do a presentation and an analysis of a translation. The commentary has two parts, the macro approach and the micro approach. The source text is to be found in Appendices.

3.2.1 Macro approach

The source text has been chosen from a book “The knowledge illusion: Why we never think alone” by Steven Sloman and Philip Fernbach. Steven Sloman has a Ph.D. in Psychology and he wrote this book together with his ex-student Philip Fernbach. [5]

The book tries to explain how the human thinking works, compares it with an animal reasoning and emphasise what is so special about people and their ability to think in certain ways. The authors compare psychological procedures to things in normal life, so it would be more comprehensible for people who don't have proper knowledge in psychology but they are still interested in it.

The book is divided into twelve chapters and each chapter deals with slightly different type of human thinking. The author of the thesis has chosen a chapter number three, which is called "How we think".

The main theme of this chapter is so called "causal reasoning" and it is explained quite broadly. It follows some examples from real life and the comparison of human and animal thinking.

The style of the book is scientific due to the specialised terms used in the book. Although the language is most of the time comprehensible, there is not so common occurrence of expert terms. There is a frequent occurrence of 2. Person Singular and 1. Person Plural which is not very usual in scientific text but it is nothing unusual in language of psychology because authors want the readers to see themselves in the given situation in order to better understand it.

The chapter goes from an imagining simple situation to more complicated ones. It compares human reasoning with animal reasoning and it gives concrete examples, so it is easier for the reader to imagine it.

Although the book is written in scientific style it is not impossible to understand it for a reader who has almost no experience with psychology. All the processes and functions of human thinking are described very well and it is quite comprehensible for a reader who is at least little bit interested in psychology.

3.2.2 Micro approach

Lexical field

Idioms occur very often.

Source text: If I fall into the sewer, then I'll need **to take a shower**.

Target text: Když spadnu do kanálu, budu se pak muset **vysprchovat**.

Source text:**she's out of luck** until someone remembers it's her mealtime.

Target text: **má smůlu**, dokud si někdo nevzpomene, že je čas na to jí nakrmit.

Also phrasal verb can be considered as an idiom.

Source text: ...we need some other means of **picking out** possible causes...

Target text: ...potřebujeme další prostředky, abychom **vybrali** možné příčiny...

Grammar field

The passive voice is used very often.

Source text: Effects can be disabled.

Target text: Následkům se dá zabránit.

Sometimes the transposition is needed to make a good translation.

Source text: If rats are **causal thinkers** and don't rely on..

Target text: Jestliže krysy **přemýšlejí příčinně** a nespolehají se na..

Syntactical field

It is necessary to divide long complex and compound sentences. For the Czech language it is better to do so in order to better understand the meaning.

Source text: If I ask you to predict how long it will take you to make an omelette, you can imagine running through the various steps required, estimate how long each will take, and add them up.

Target text: Když vás požádám, abyste odhadli, jak dlouho vám bude trvat udělat omeletu, představíte si procházení různými potřebnými kroky. Pak odhadnete, jak dlouho vám bude každý z nich trvat a dáte si je všechny dohromady.

3.2.3 Glossary

English	Czech
bill	návrh zákona
bonobo	bonobo ¹
ballistic missile	balistická střela
causal	příčinný
cause	příčina
crow	vrána
cube root	třetí odmocnina
effect	následek
figure out	vyřešit, přijít na něco
knowledge	znalosti, vědomosti
Mount Moriah	Chrámová hora [6]
plausibility	věrohodnost, přesvědčivost
realm	oblast, sféra
reasoning	uvažování, úvaha
remorse	výčitky svědomí, lítost

¹ endangered great ape [7]

staunch	věrný, zarytý, skalní
stimulus	podnět, stimul
upper hand	mít navrch nad někým

4 CONCLUSION

The main aim of this thesis was to translate an English text into Czech. The thesis is composed from the theory of translation, translation procedures and functional styles in the theoretical part. In the practical part there is a translated text from English into Czech.

The source text was not so difficult, but still there were some difficulties during the translation. The biggest struggle was concerning the word order in the sentences because there is a difference between order of words in Czech sentence and English sentence. The next biggest problem was the vocabulary, sometimes it was necessary to really think about the meaning of the phrases and then to figure out the correct translation because of the meaning of whole sentence. Infinitive forms of the verbs were very often used in a source text and it needed to be transformed in order to sound natural in Czech.

The translation process is sometimes quite hard and difficult and you have to think about the text and understand the true meaning of it. It is also necessary to have very good knowledge of your mother tongue because it plays an important part in translation.

5 ENDNOTES

- [1] Žváček D., Kapitoly z teorie překladu I., p.22.
- [2] D. Knittlová, K teorii i praxi překladu, pp.14-15.
- [3] D. Knittlová, K teorii i praxi překladu, p.121.
- „Kramerius, Národní digitální knihovna,“ [Online]. Available:
http://kramerius4.nkp.cz/search/i.jsp?pid=uuid:78d25670-1655-11e5-b9a6-5ef3fc9ae867#monograph-page_uuid:5eb37010-19ae-11e5-8bae-005056825209.
- [4] „Brown University Department of Cognitive, Linguistic & Psychological Sciences,“ [Online]. Available:
5] <https://www.brown.edu/Departments/CLPS/people/steven-sloman>.
- Wikipedia. [Online]. Available:
6] https://cs.wikipedia.org/wiki/Chr%C3%A1mov%C3%A1_hora.
- „Wikipedia,“ [Online]. Available:
7] <https://en.wikipedia.org/wiki/Bonobo>.

6 BIBLIOGRAPHY

Print sources

Anglicko-český, česko-anglický velký slovník: [--nejen pro překladatele].
Edition 3. Brno: Lingea, 2010. 1680 p. ISBN 978-80-87062-85-2.

DUŠKOVÁ, Libuše. Mluvnice současné angličtiny na pozadí češtiny.
Praha: Academia, 2003. 673 p. ISBN 80-200-1413-6.

FRONEK, Josef. Anglicko-český slovník s nejnovějšími výrazy: s
nejnovějšími výrazy. Praha: Leda, 1996. 1204 p. ISBN 80-859-2713-6.

KNITTLOVÁ, D. *K teorii i praxi překladu*. Olomouc: Univerzita Palackého
v Olomouci, Fakulta filozofická, 2000. 215 p. ISBN 80-244-0143-6.

LEVÝ, Jiří. Umění překladu. Edition 4. Praha: Apostrof, 2012. 367 p.
ISBN 978-80-87561-15-7.

Oxford studijní slovník: výkladový slovník angličtiny s českým překladem.
Oxford: Oxford University Press, 2010. 1094 p. ISBN 978-0-19-430655-3.

SLOMAN, Steven A. a Philip. FERNBACH. The knowledge illusion: why
we never think alone. New York: Riverhead Books, 2017. 296 p. ISBN
978-0-399-18435-2.

ŽVÁČEK, Dušan. Kapitoly z teorie překladu I: (odborný překlad).
Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 1995. 51 p. ISBN 80-706-
7489-X.

Internet sources:

Cambridge Dictionary [online]. Available from: <https://dictionary.cambridge.org/> [Retrieved 20 March 2018].

Dictionary, Encyclopedia and Thesaurus - The Free Dictionary [online]. Available from: <https://www.thefreedictionary.com/> [Retrieved 30 March 2018].

Lingea: Anglicko-český praktický slovník [online]. Available from: <https://slovniky.lingea.cz/anglicko-cesky> [Retrieved 05 March 2018].

Lingea: nechybujete.cz [online]. Available from: <https://www.nechybujete.cz/slovník-ceskych-synonym> [Retrieved 20 March 2018]

7 ABSTRACT

The primary aim of this thesis is to translate an English text from social sciences into Czech with a commentary and glossary, where some examples and expressions are described and explained.

The thesis is divided into two main parts, the theoretical part and the practical. The theoretical part includes the theory of translation, translation procedures and functional styles.

The practical part deals with a translation of a source text which is written in English. It includes also a commentary. It deals with the biggest problems occurring during the translation. The glossary includes some word and their Czech translation.

8 RESUMÉ

Hlavním cílem této bakalářské práce je přeložit anglicky psaný text z oblasti společenských věd do češtiny, s komentářem a glosářem, kde jsou vysvětleny některé pojmy. Bakalářská práce má dvě hlavní části, teoretickou a praktickou. Teoretická část zahrnuje teorii překladu, překladatelské procesy a funkční styly.

Praktická část se zabývá překladem výchozího textu, který je psán v angličtině. Obsahuje také komentář. Ten se zabývá největšími problémy, které se vyskytly během překládání. Glosář obsahuje některé slova a jejich překlad do češtiny.

9 APPENDICES

